

EGENTLIGA FINLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKTS KONCERN DIREKTIV

Godkänt i fullmäktige 9.6.2015

1. Sjukvårdsdistriktets ägarpolitik

Målet för samkommunens ägarpolitik är att trygga en långsiktig verksamhet i samkommunen och säkra att de beslut som gäller användning av samkommunens kapital och anskaffning och skötsel av samkommunens egendom fattas systematiskt och på lång sikt och att kapitalet används effektivt. Ägarpolitiken styr besluten om anskaffning, skötsel och överlåtelse av anläggningstillgångar och långfristiga kapitalplaceringar i samkommunen.

I ägarpolitiken fastställs samkommunens strategiskt viktiga egendom, uppställs avkastningsmål och andra mål för bundet kapital, anges principerna för anskaffning av produktionsmedel för serviceproduktionen och fastställs ansvarsförhållandena i användningen av egendom och i ägarrapporteringen.

Samkommunens ägarpolitiska mål har definierats närmare i de av fullmäktige fastställda riktlinjerna för ägarpolitiken.

2. Koncerndirektivets syfte och mål

Genom koncerndirektivet skapar samkommunen i enlighet med sina mål ramar för ägarstyrningen framför allt för samfund som hör till samkommunkoncernen. Direktivet iaktas i tillämpliga delar också i ägarstyrningen för intressesamfund. Koncerndirektivet har som syfte att förenhetliga styrningen av samfunden, öka transparensen i verksamheten, förbättra kvaliteten på den information samkommunen får från samfunden och effektivisera informationsförmedlingen.

3. Tillämpningsområde

Koncerndirektivet gäller samkommunen och dess dottersamfund samt dessas dottersamfund. Samkommunens representanter i samkommunens intressesamfund bör sträva efter att principerna i samkommunens koncerndirektiv följs också i dem.

I samkommunkoncernen ingår dottersamfund där samkommunen har bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 § i bokföringslagen.

Med samkommunens intresseföretag avses sådana ägarintresseföretag och intresseföretag som avses i 1 kap. 7 och 8 § i bokföringslagen.

Samkommunens dottersamfund och ägarintresseföretag fastställs varje år i bilagorna till bokslutets balansräkning.

4. Behandling och godkännande av koncerndirektivet

Koncerndirektivet godkänns av fullmäktige för samkommunen.

Koncerndirektivet behandlas och godkänns vid bolagsstämman och i styrelsen för de dottersamfund som samkommunen har bestämmande inflytande.

5. Koncerndirektivets bindande karaktär

Det koncerndirektiv som godkänts i samkommunkoncernen iakttas i koncernens dottersamfund som tillhör koncernen om inget annat följer av lagstiftningen för dem, deras bolagsstämma eller deras stadgar.

I sin ägarstyrning ska samkommunen beakta den princip om jämbördigt bemötande av samfundets ägare, som ingår i lagstiftningen. Ägarstyrningen får inte skötas så, att beslut eller åtgärder av samfundet är ägnade att ge en enskild ägare i samfundet eller någon annan obefogad fördel på bekostnad av samfundet eller andra ägare (likställighetsprincipen). Om enskilda anvisningar som baserar sig på koncerndirektivet står i konflikt med lagstiftning som gäller samfundet, t.ex. samfundslagstiftningen, bokföringslagen eller annan tvingande lagstiftning, iakttas den gällande lagstiftningen. Samfundets ledning har skäl att utan dröjsmål ge en skriftlig redogörelse om en konflikt till direktören för sjukvårdsdistriktet.

Koncerndirektivet ändrar inte den rättsliga ställningen eller ansvaret hos ledningen för ett dottersamfund eller ett intressesamfund.

6. Fördelningen av befogenheter för samkommunens organ

Den i det följande beskrivna kompetensfördelningen grundar sig på lagstiftningen, samkommunens grundavtal, den av fullmäktige godkända förvaltningsstadgan och styrelsens beslut.

Fullmäktige

- fastställer samkommunens mål och ägarpolitiska riktlinjer för samkommunen
- beslutar om målen för verksamhet och ekonomi i de samfund som hör till kommunkoncernen
- godkänner koncerndirektiv

Samkommunens styrelse

- svarar för ordnandet av tillsynen över dottersamfunden
- fastställer samkommunens strategiska dotter- och intresseföretag
- avger i samband med samkommunens bokslut en redogörelse till fullmäktige om dottersamfundens verksamhet och ekonomi.

För följande uppgifters del har styrelsen överfört sin kompetens till den sig underställda förvaltningssektionen. Enligt styrelsens beslut tillkommer det förvaltningssektionen att

- för varje samfunds del branschvis fastställa kunskapskriterierna för organen i dotter- och intressesamfunden
- utse representanter till de dotter- och intressesamfunds bolagsstämmor eller motsvarande i samfund vilka fastställts vara strategiska
- ge anvisningar till de personer företräder samkommunen vid bolagsstämman eller motsvarande organ om framförande av samkommunens ståndpunkt i de frågor som behandlas, om inte uppgiften att ge anvisningar getts någon annan myndighet i samkommunen genom instruktion

- följa upp verksamheten i de dotter- och intressesamfund som hör till kommunkoncernen och vid behov ge förslag till åtgärder för att avhjälpa uppdagade brister till företagets ledning och vid behov rapportera till samkommunens styrelse.

Direktören för sjukvårdsdistriktet

- leder samkommunens koncernpolitik som underställd samkommunens styrelse
- följer upp hur samkommunens ägarpolitik utfaller och rapporterar vid behov till styrelsen för samkommunen
- följer upp hur kommunkoncernen och koncerndirektivet fungerar och ger vid behov samkommunens styrelse förslag till utveckling av koncernstrukturen och koncerndirektivet
- utser med ovannämnda undantag representanter i dotter- och intressesamfundens organ, bolagsstämmor eller motsvarande möten (förvaltningssektionen utser representanterna i samfund som fastställts vara strategiska).

Val av personer som verkar i dottersamfundens förvaltning

- av styrelsen förväntas att medlemmarnas kunskap kombineras så att följande kunskapskriterier uppfylls:
  - allmänna kunskaper i ekonomi, affärsverksamhet och ledarskap
  - tillräcklig sakkunskap om ifrågavarande bransch
  - förmåga att bedöma den operativa ledningens verksamhet samt
  - förverkligandet av målen för strategin, verksamheten och ekonomin och ägarstyrningen
  - medlemmarnas möjlighet att använda tillräckligt med tid för att sköta uppgiften
  - helheten – som ett team – där medlemmarnas kunskaper kompletterar varandra.
- Samkommunens representanters rättigheter och skyldigheter,

I sin verksamhet i förvaltningsorgan i samfund som tillhör koncernen bör de representanter som samkommunen utsett förutom de förpliktelser som lagstiftningen ställer också beakta koncernens förmån och verka i enlighet med de helhetsmål fullmäktige uppställt för koncernen samt i enlighet med de instruktioner de eventuellt erhållit av koncernledningen.

Koncernledningen

Med koncernledningen avses samkommunens styrelse och sjukvårdsdistriktets direktör. Koncernledningen svarar för ledningen av koncernen och för ordnande av koncerntillsynen. Förvaltningssektionen sörjer i enlighet med styrelsens beslut för vissa uppgifter som hänför sig till koncernledningen och tillsynen.

7. Uppställande av dottersamfundens mål för verksamheten och ekonomin

Uppställandet av dottersamfundens mål för verksamheten och ekonomin grundar sig på sjukvårdsdistriktets strategi. Sjukvårdsdistriktets direktör eller av denne utsedd person ger årligen

dottersamfundens erforderliga planeringsdirektiv för följande kalenderårs målsättning. Utgångspunkten är att dottersamfundets mål både för verksamheten och ekonomin samlas i form av resultatkort. Dottersamfundens operativa ledning gör utgående från planeringsdirektiven upp ett förslag till bindande mål för verksamheten och ekonomin. Sjukvårdsdistriktets direktör svarar för harmoniseringen av dottersamfundets förslag till målsättning i enlighet med de övriga mål sjukvårdsdistriktskoncernen uppställt.

8. Koncernrapportering

Grunden för rapporteringen

I 9 kap., 12 §, i aktiebolagslagen regleras styrelsens och verkställande direktörens rätt och skyldighet att ge aktieägarna upplysningar om bolaget. Styrelsen och verkställande direktören ska på en aktieägarbegäran vid bolagsstämman ge närmare upplysningar om sådana omständigheter som kan inverka på bedömningen av ett ärende som behandlas vid stämman. Om bokslutet behandlas vid stämman gäller skyldigheten också bolagets ekonomiska ställning på ett mer allmänt plan, inklusive bolagets förhållande till ett annat koncernbolag. Uppgifterna får dock inte lämnas ut om detta skulle skada bolaget väsentligt. Bolagets styrelse och verkställande direktör bör utgående från bestämmelsen ovan bedöma om aktieägaren kan ges de upplysningar han eller hon begär. Utgångspunkten är att bolaget inte kan ge en enskild aktieägare uppgifter som klassas om affärshemligheter, eftersom detta kan medföra väsentlig skada för bolaget. Uppgifter som är affärshemligheter kan ges till en aktieägare endast om det är förenligt med bolagets intressen och alla de övriga aktieägarna godkänner att upplysningarna ges.

Ovannämnda rätt att få upplysningar i ett kommunalt aktiebolag gäller inte kommuninvånare och inte heller fullmäktigeledamöter. Kommunens talan förs av kommunstyrelsen som har rätt att ställa frågor eller möjlighet att delegera denna rätt. Enligt § 83 i kommunallagen har en förtroendevald rätt att av kommunens koncernledning få upplysningar som gäller verksamheten i kommunens dottersammanslutningar och som koncernledningen innehar. Den här rätten gäller enligt det här koncerndirektivet alla de uppgifter som inlämnats till koncernledningen, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

För bedömning av koncernens ställning ska styrelsen för dotterföretaget ge moderbolagets styrelse de uppgifter som behövs för att räkna ut resultatet av dess verksamhet, eftersom samkommunen, som har på i kommunallagens § 114 avsett sätt beslutanderätt i annan bokföringsskyldig, ska upprätta en koncernbalansräkning med bilagor som tas in i bokslutet. Enligt bokföringslagen har dottersamfund och intresseföretag skyldighet att ge modersamfundet erforderliga uppgifter för uppgörande av koncernbokslutet.

Förverkligandet av rapporteringen i praktiken

Dottersamfundet rapporterar om sin verksamhet och sin ekonomi till sjukvårdsdistriktet i huvudsak per tertial (delårsöversikter). Rapporteringen sker till förvaltningssektionen. Förvaltningssektionen eller av den utsedd person ger dottersamfundet noggrannare direktiv om hur rapporteringen i praktiken förverkligas. I delårsöversiktterna rapporteras om utfallet av dottersamfundets verksamhetsmål och ekonomiska mål under ifrågavarande period och samfundets operativa ledning bedömer hur målen uppnåtts under räkenskapsperioden. Om utfallet eller prognos antyder

att det är risk för att målet inte uppnås, inkluderar rapporten också en utredning om planerade åtgärder för att försäkra sig om att målet uppnås.

Koncernsamfundens räkenskapsperiod

Koncernsamfunden ska i regel ha en räkenskapsperiod som motsvarar kalenderåret. Om ett dottersamfund har en räkenskapsperiod som avviker från kalenderåret, måste samkommunen ansöka om undantagstillstånd hos bokföringsnämndens kommunsektion för att få sammanställa dottersamfundets bokslut i koncernbokslutet.

Kontoplaner och bokslutsscheman i koncernen

För konton med samma innehåll försöker man ta fram enhetliga benämningar. Sammanställningen av boksluten i koncernbokslutet kan underlättas genom motsvarighetstabeller. Samkommunen följer de bokslutsscheman som fastställts av bokföringsnämndens. De övriga koncernsamfunden tillämpar scheman enligt bokföringsförordningen beroende på verksamhetens natur.

Bokförings- och bokslutsprinciper

I alla samfund som hör till samkommunkoncernen iaktas bokförings- och bokslutsprinciperna enligt bokföringslagen. För samkommunens del iaktas bokföringslagen i tillämpliga delar utgående från bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisningar och utlåtanden. I de övriga koncernsamfunden iaktas bokföringsnämndens anvisningar.

Anvisningar om rapporteringen för koncernbokslutet

Sjukvårdsdistriktet ger årligen noggrannare anvisningar om rapporteringen i anslutning till uppgörandet av koncernbokslutet.

I anvisningen anges tidtabellen för uppgörande av koncernbokslutet, de fastställda tiderna för upplysningar, de dokument som begärs och eventuella blankettbottnar för meddelande om uppgifter för upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse. Samfund, av vilka man förutom av dottersamfunden begär uppgifter för koncernbokslutet och noterna, är intressesamfund och samfund, i vilka samkommunen har en betydande ägandeandel.

Koncernsamfundens basuppgifter (bolagsordningar, intressentavtal, köpebrev) förvaras i anslutning till sjukvårdsdistriktets avtalsregister.

9. Centraliserad verksamhet i koncernen

9.1. Organisering av och anvisningar om centraliserad verksamhet

Med centraliserat organiserade tjänster avses de tjänster, som i koncernen produceras i bara en enhet. Förvaltningssektionen fastställer, vilka tjänster som är centralt ordnade tjänster. De centrala verksamheterna ordnas så, att de eftersträlvade fördelarna i verksamheten och ekonomin uppnås. Därför bör koncernsamfunden i första hand skaffa de centrala tjänsterna från koncernförvaltningen och i andra hand genom separata lösningar. Anskaffningen av separata lösningar förutsätter begäran på sätt som nedan i koncerndirektivet beskrivs. Då koncernsamfunden anskaffar tjänster ska de utreda koncernens tjänster och deras konkurrensnivå jämfört med andra tillbudsstående

alternativ. Upphandling utifrån ska motiveras och det ska finna tillräcklig utredning om det, som ska inlämnas koncernledningen för kännedom.

9.2. Anvisningar om upphandling och överlåtelse av egendom

9.2.1. Intern upphandling i koncernen

Vid upphandling ska beaktas den konkurrensutsättning som upphandlingslagstiftningen förutsätter för upphandling och då man planerar upphandlingar inom koncernen ska de villkor och begränsningar och bestämmelser som gäller upphandling eller annan tvingande lagstiftning beaktas.

9.2.2. Samarbete inom upphandlingen

Genom upphandlingssamarbete eftersträvas fördelar inom verksamheten och ekonomin. När upphandlingarna planeras är det därför motiverat att utreda möjligheterna till gemensam upphandling och vilken metod som är mest fördelaktig för koncernen. I sin verksamhet har dottersamfunden nytta av de ramavtal som koncernen centraliserat konkurrensutsätter.

I koncernen iakttas enhetliga upphandlingsdirektiv.

9.3. Anvisningar om finansiering, placeringar och garantier

Hela koncernens betalningsberedberedskap sköts genom ett gemensamt koncernkonto. Ekonomidirektören svarar för förvaltningen av kontot och anskaffande av likviditet samt för placeringen av överskott. Med samkommunen och de samfund som ansluter sig till kontot sluts avtal, i vilka överenskoms om räntorna på kontots interna debet- och kreditfakturor och om kreditlimiterna.

Samkommunen kan placera sina tillgångar i uppgifter som stöder koncernens huvudmål och ingå borgensförbindelse eller ställa annan säkerhet för dottersamfund för dylika ändamål.

9.3.1 Gemensam upplåning

Vid upplåning har koncernens dottersamfund skyldighet förhandla med koncernledningen, varvid man kan komma överens om samverkan vid upplåningen.

9.3.2 Borgensförbindelse och säkerheter

Samkommunen kan ingå borgensförbindelse eller ge annan säkerhet för dotter- och intresseföretag under förutsättning att det i beslutet inte ingår någon betydande risk, och att samkommunens fördel är tryggad genom tillräckligt täckande motgarantier.

Genom separat beslut av fullmäktige kan samkommunen dessutom under följande betingelser bevilja sitt dottersamfund proprieborgen eller finansieringslån utan motgaranti som täcker riskerna:

- a) samkommunen äger majoriteten av samfundets aktier och den rösträtt de medför
- b) finansieringen har konkurrensutsatts som en del av sjukvårdsdistriktskoncernens finansiering och
- c) finansieringsansvaret ansluter sig till sådan produktion eller verksamhet hos dottersamfundet som köps eller utnyttjas helt eller delvis av samkommunen för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt

- d) den ekonomiska risken vid borgensförbindelsen eller finansieringslånet är inte betydande för samkommunen

I samband med att borgensförbindelse ingås eller säkerhet ställs måste man dessutom försäkra sig om, att det inte är fråga om ett förfarande som strider mot stadgandena om statsstöd eller kommunallagen. Då ovanstående villkor uppfylls och dottersamfundet verkar som intressent enligt upphandlingslagen är utgångspunkten, att regleringen inte orsakar hinder för ingående av borgensförbindelse eller ställande av säkerhet.

9.4. Personalpolitik

Dottersamfundens arbetsgivaransvar är AVAINA r.f. och pensionsförsäkringen tecknas i Keva, om inte verksamhetens art och dottersamfundets intresse förutsätter något annat. Koncernledningen kan av motiverade skäl ge tillstånd till annat.

9.5. Riskhantering

I samkommunens riskhanteringsplan ingår tillämpliga delar koncernsamfundet. Samkommunens ansvariga personer för riskhanteringen koordinerar och ger dottersamfundet konsult hjälp vid riskkartläggningen och anvisningar i frågor som gäller riskhantering. Utgående från de här anvisningarna gör dottersamfundet sin egen riskkartläggning. Styrelsen ska se till att de risker som hänför sig till bolagets verksamhet identifieras och följs med och att principerna för riskhanteringen har fastslagits.

10. Granskning och tillsyn

10.1. Tillsyn över koncernen

Syftet med tillsynen är att främja ett effektivt ledarskap, riskhanteringen och att bedöma hur resultatet av verksamheten varit. Tillsynen av samkommunens förvaltning och ekonomi fördelar sig på extern granskning och intern tillsyn och granskning.

10.1.1. Extern granskning

För den externa granskningen svarar revisionsnämnden, samkommunsrevisorn och revisorerna, Föremål för granskningen är samkommunens styrelse, de organ som är underställda den, sjukvårdsdistriktets direktör och de övriga ledande tjänsteinnehavarna och den övriga förvaltningen. Den externa granskningen är oberoende av den operativa ledningen och samkommunens övriga organisation.

10.1.2. Den interna tillsynen och granskningen

Med den interna tillsynen avses interna förfaranden och verksamhetsmetoder genom vilka man strävar till att trygga verksamhetens lagenlighet och resultat. Med hjälp av den bedöms utfallet av målen, verksamhetsprocesserna och riskerna. Den interna tillsynen är en del av allt förmansarbete. Ansvar för ordnandet av den interna tillsynen ligger hos styrelsen. Direktören för sjukvårdsdistriktet har helhetsansvaret för ordnandet, förverkligandet och funktionen av den interna tillsynen i samkommunen. Direktören för sjukvårdsdistriktet beslutar om det årliga arbetsprogrammet för den interna tillsynen. Förekomsten av den interna revisorn minskar inte förmännens ansvar att förverkliga den interna tillsynen.

10.2. Val av revisor

För att stöda koncernstyrningen ska till samkommunens dottersamfund tillsammans med den OFR-revisor som valts till revisor för samkommunen väljas ett till samma arbetsgrupp hörande CGR- eller GRM-samfund såvida ett sådant hör till samma arbetsgrupp.

10.3. Revisionsnämndens uppgifter vid granskningen av koncernen

Revisionsnämndens uppgift är att bedöma om de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige uppställt har uppnåtts:

- genom att sörja för harmoniseringen av granskningen av samkommunskoncernens förvaltning och ekonomi
- genom att förbereda offertbegäran och –jämförelsen för revisionen
- genom att göra förslag om revisionssamfund och revisorer som granskar dottersamfunden
- genom att ta ställning till frågor som gäller granskningen av hela kommunkoncernen

Revisionsnämnden och den personal som underlyder den har rätt att få redogörelser om koncernsamfundens ekonomi och verksamhet och att besöka koncernsamfunden för att bekanta sig med deras verksamhet.

11. Dottersamfundens förhandlingsskyldighet

Samfundets styrelse/styrelseordförande ska på förhand utreda hur samkommunen förhåller sig till följande åtgärder:

- grundande av dottersamfund
- ändring av samfundets verksamhetsidé
- en ändring av samfundets verksamhet som innebär att samfundet kan gå miste om sin ställning som intressentenheter i förhållande till kommunen enligt upphandlingslagstiftningen eller rättspraxis
- ändring av bolagsordningen eller stadgarna
- ändring av kapitalstrukturen
- investeringar som är betydande i förhållande till verksamheten
- fastighets- och företagsaffärer
- teckning av aktier, om inte bolaget särskilt har i uppgift att sköta köp av aktier och aktieäggande
- investeringar som inte alls eller endast indirekt hör till den ordinarie verksamheten och finansieringen av den
- anskaffning, försäljning, uthyrning, överlåtelse eller pantsättning av egendom eller rättigheter (även immateriella) som är viktiga med tanke på verksamheten
- betydande upplåning och utlåning samt givande av säkerheter, borgensförbindelser eller andra betydande finansiella skyldigheter som är bindande för bolaget eller ändring av villkoren för dem
- avtal som inte hör till samfundets normala verksamhet eller avtal med ovanliga villkor mellan bolaget och en aktieägare eller styrelseledamot, ändring av sådana avtal samt avstående av avtalsbaserade rättigheter
- principiella eller ekonomiskt betydande avtal och vittgående ändringar i verksamheten
- inledande av samarbetsförhandlingar som siktar på minskning eller permittering av personalen
- förslag till bolagsstämman om sådan vinstutdelning som avviker från det normala förfarandet i bolaget

- överlåtelse av samfundets egendom för konkurs eller likvidation samt inledande av saneringsförfarande.

12. Information om koncernens verksamhet

Enligt 29 § i kommunallagen ska samkommunen på lämpligt sätt ge invånarna information om verksamheten i samfund och stiftelser som sköter kommunala uppgifter. Samfundet eller stiftelsen ska ge samkommunens centralförvaltning uppgifter enligt anvisningar av den informationsansvariga tjänsteinnehavaren. Innan uppgifter lämnas ut ska samfundet eller stiftelsen bedöma om informationen kan ges utan att det medför skada för samfundet. För informationen om samfunden svarar för samfundens räkning styrelsen och verkställande direktören och från samkommunens sida samkommunens styrelse och sjukvårdsdistriktets direktör. Samfundets informationsgivning bör stödja koncernens mål och policy. När information ges i frågor som gäller samfunden bör man beakta de allmänna informationsprinciperna i samkommunen samt lagstiftning om offentlighet och sekretess. Om de förtroendevaldas rätt till information har stadgats ovan i punkt 8.